

NORSK LOKALHISTORISK INSTITUTT

Årsmelding 2011

SAMLET VURDERING 2011	s. 2
Innledning	s. 3
Styre og personale	s. 4
Likestilling	s. 4
”Grønn stat”	s. 4
Regnskap 2011	s. 5
Forklaring på avvik	s. 5
Integrering og inkludering	s. 6
Systematiske brukerundersøkelser	s. 6
IKT-arkitektur	s. 6
IA-avtale, Risiko- og vesentlighetsvurdering	s. 7
Etiske retningslinjer for statstjenesten	s. 7
Arbeidet med varslingsrutiner	s. 8
OVERORDNEDE MÅL	
1.FREMME LOKALHISTORISK ARBEID	s. 8
Veiledning	s. 8
Seminar- og kursvirksomhet	s. 9
Publikasjonsvirksomhet	s. 10
Andre tiltak for å fremme lokalhistorie	s. 11
Nettbasert lokalhistorie – lokalhistoriewiki.no	s. 11
Prosjektet <i>Minner fra migrasjon</i>	s. 15
Delprosjekter	s. 16
Prosjektet norsk-tamilenes historie	s. 17
Forskning og utredning	s. 17
NLIs mastergradsstipend	s. 18
2. FORMIDLING AV LOKALHISTORISK INFORMASJON	s. 18
NLIs nettsatsninger	s. 18
NLIs nettstrategiske utvalg	s. 19
Kontakt med lokalhistoriske aktører og publikum	s. 19
Annen kurs- og formidlingsvirksomhet	s. 20
Bibliografisk arbeid og dokumentasjon	s. 21
3. VIDEREUTVIKLING AV NLI I 2011	s. 21
Prosjektsamarbeid med ulike forskningsmiljøer	s. 23
Deltakelse i faglige konferanser og kurs (ikke arrangert av NLI)	s. 24
Verv i faglige fora	s. 24
Drift av instituttet	s. 25
Ny strategiplan for ”Sosial teknologi”	s. 26
Status ved utgangen av 2011	s. 26

SAMLET VURDERING 2011

De senere årene har NLI gjennomgått omfattende endringer. Vi kan nesten tale om et lokalhistorisk paradigmeskifte knyttet til arbeidsfeltene sosial teknologi og flerkulturell lokalhistorie.

Vi har for det første satset mye på å utvikle det sosiale nettstedet Lokalhistoriewiki.no, som i dag har mer enn 1200 bidragsytere, 11 000 artikler og 15 000 bilder og lydfiler. For det andre har vi satset på å skape et tilbud av tjenester overfor innvandrere og innvandrersorganisasjoner, som i økende grad etterspør hjelp til å utvikle større eller mindre prosjekter med fokus på nye og differensierte gruppers historie i det norske samfunn.

Endringene har bydd på store utfordringer for en liten organisasjon. Det er fortsatt stor etterspørsel etter tjenester og funksjoner knyttet til de faste oppgavene – som rådgivning av kommuner og oppdragsgivere i forbindelse med lokalhistoriske bokprosjekter eller veiledning av by- og bygdebokforfattere. Instituttet makter ikke innenfor de eksisterende budsjetttrammene å utnytte de mange muligheter som ligger i det nye paradigmet, samtidig som vi opprettholder aktivitetsnivået innenfor det gamle. Resultatet er dessverre at både nye og etablerte oppgaver er blitt skadelidende. For å bøte på dette trenger vi økte ressurser med ny kompetanse innenfor utvikling av IKT og personale med spisskompetanse innenfor de nye hovedaktivitetene (wiki og flerkulturell kompetanse). I første omgang har vi behov for å ansette en IKT-strateg, som kan bidra til full utfoldelse av det faglige potensial som ligger i moderne sosial teknologi, til beste for våre brukere over hele landet. NLI er involvert i mange nasjonale oppgaver innen sosiale media, og er motoren i mye av dette, slik at andre er avhengige av at vi ligger i forkant og legger til rette for økt og ny bruk.

NLI har kjøpt en god del dyre data-tjenester i 2011 (kr. 328 000). At vi har hatt små økonomiske ressurser, har sinket framdriften på videreutvikling og samkjøring av våre ulike nettsatsinger. Flere av oppgavene vi har måttet utsette, krever både avansert programmering og kjennskap til fagfeltet lokalhistorie. De egner seg derfor ikke til å sette bort til eksterne konsulenter uten kompetanse på begge fagområdene. Et eksempel på slikt arbeid er nettpublisering av historisk kildemateriale. At dette også i 2011 har måttet utsettes, er en åpenbar konsekvens av at NLI ikke har fått gjennomslag for ønsket om økte bevilgninger, slik at det kan opprettes en ny, fast stilling som IKT-strateg ved instituttet.

Utbyggingen av faglige nettverk vil fortsette, men en rask utveksling av informasjon vil ikke kunne skje uten at det blir knyttet gode tekniske løsninger til nettsidene våre. Presset utenfra vil vise seg på nettopp dette området i den tida som kommer. Fram til nå har mangelen på økonomiske ressurser og egen stilling som IKT-strateg vært et hinder for framdrift på dette feltet. En ansettelse av en slik ekspert vil være avgjørende for NLI's framtid, fordi den vil sikre en fast, overgripende og helhetlig IKT- og Internettstrategi, med særlig vekt på wikiteknologien. Det er her veksten vil komme – og med stadig nye utfordringer.

Prosjektene *Mangfoldige minner* og *Minner fra migrasjon* har vært en suksess. Det har fått oppmerksomhet fra innvandremiljøet, medlemmer i lokalhistoriske lag, politikere og fra andre som arbeider innenfor kultursektoren. Resultatet av den

arbeidsinnsatsen som er lagt i prosjektet, er ført videre og går inn i NLI's "portefølje" på Internett. Dermed vil virkningene fra de to prosjektene vare lenge etter at de formelt sett er avsluttet. At instituttet ble synliggjort i forbindelse med minneprosjektet, har bidratt til at folk i innvandrer miljøet også ser på oss som en mulig samarbeidspartner på nye prosjekt. En av våre forskere vil følge opp denne virksomheten, og skal bruke 20 % av sin arbeidsplikt til denne satsningen.

Samarbeidsprosjektet med Høgskulen i Volda har betydd et gjennomslag for oppfatningen av at NLI har forskningskompetanse på tilstrekkelig høyt nivå – og på linje med andre forskningsinstitusjoner. Vi har seinere fått signaler som peker i samme retning. Da NLI søkte Forskningsrådet om midler til eget forskningsprosjekt, støttet fire av de seks historiefaglige miljøene ved universitetene vår søknad og nesten alle høgskolene. I tillegg har NLI selv sagt ja til forespørsler om å bidra som aktiv samarbeidspartner på tre andre prosjekt som har fått midler fra Forskningsrådet (se s. 9f).

Innledning

Norsk lokalhistorisk institutt (NLI) er en statsinstitusjon under Kulturdepartementet (KUD). Instituttet skal fremme lokal- og regionalhistorisk arbeid i Norge og gi råd og veiledning til de ulike aktørene. Det skal drive egen forskning, men også stimulere til forskning og fungere som et nasjonalt kunnskapssentrum for lokal historie. NLI har vært i drift med egne kontorer og egen styrer/leder siden begynnelsen av 1956.

a) Styre og personale

NLI's styre er oppnevnt av Kultur- og kirke departementet for perioden 1.1.2010 – 31.12.2013. Det har følgende sammensetning:

1. Fra Norges Museumsforbund: *Torveig Dahl*, Gudbrandsdalmusea, leder.
Varamedlem: Pål Christensen, Universitetet i Tromsø.
2. Fra Den norske historiske forening: *Finn-Einar Eliassen*, Høgskolen i Vestfold, nestleder. Varamedlem: Atle Døssland, Høgskulen i Volda.
3. Fra Arkivverket: *Eli Fure*, Riksarkivet
Varamedlem: Cæcilie Stang, Statsarkivet på Hamar.
4. Fra Landslaget for lokalhistorie: *Aud Mikkelsen Tretvik*, NTNU.
Varamedlem: Guri Vallevik Håbjørg, pensjonist.
5. Fra de ansatte ved NLI: *Ola Alsvik*. Varamedlem: Hans P. Hosar.

Styret har hatt ett møte i 2011: 14. februar.

Fast tilsatt personale:

Knut Sprauten: direktør 01.01–31.12.

Ola Alsvik: forsker 01.01–31.12.

Hans P. Hosar: forsker 01.01.–31.12.

Marianne Wiig: rådgiver, 01.01.–31.12.

Siri M. Iversen: konsulent, 01.01.–31.12.

I alt: 5 årsverk

Midlertidig ansatte: Til sammen: 2,8 årsverk. Dette kan splittes opp slik:

Aslak Kittelsen: vit.ass. 09.09.–31.12: 20 % (2,8 ukeverk)

Hanne Lillevold: vit.ass. 08.09.–31.12: 20 % (2,8 ukeverk)

Elin Myhre: forsker 29.08–31.12: 50 % (7,8 ukeverk)

Marthe Glad Munch-Møller: vit.ass., 01.01.–30.06: 100 %, 01.07.–31.12: 80 % (i alt: 40,5 ukeverk)

Trond Nygård: forsker 01.01.–31.12.: 75 % (33,8 ukeverk)

Veslemøy Søbak: bibliotekassistent 01.06–31.08: 70 % (7,9 ukeverk). Hun hadde før det 5 ukers ubetalt studentpraksis (april–mai), og skrev praksisrapport fra NLI og dessuten studentoppgave ved Høyskolen i Oslo om Lokalhistoriewikien.

Olve Utne: forsker 01.01.–31.12., 22,5 % stilling (10,1 ukeverk)

Ida Tolgensbakk Vedeld, prosjektleder: 01.01–30.06.(22,5 ukeverk)

I 2011 har NLI i alt hatt 7,8 årsverk til disposisjon på faste og midlertidige stillinger.

b) Likestilling ved NLI

	Totalt (12)		Lederstillinger (1)		Øvrige stillinger (11)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling- alle ansatte (i pst.)	50 (6)	50 (6)		100 (1)	44 (6)	56 (5)
Kjønnsfordeling- heltidsansatte (i pst.)	40 (2)	60 (3)			57(4)	43 (3)
Kjønnsfordeling- deltidsansatte (i pst.)	57 (4)	43 (3)			40 (2)	60 (3)
Gjennomsnittslønn (i 1000 kr)	295 (4)	323(6)		640(1)	412 (4)	466(5)

Kommentarer til tabellen:

Norsk lokalhistorisk institutt har bare 5 faste stillinger (à 100 %): 3 menn og 2 kvinner. NLI har også 7 ansatte i midlertidige stillinger: tre menn og fire kvinner (alle på deltid). Når vi ser på lønns plassering for samtlige ansatte uten hensyn til stillingsandel og lengden på deres engasjement, kan vi konstatere at mennene tjener 20 % mer enn kvinnene.

Mennene har de faste stillingene med de høyeste krav til kvalifikasjoner og er derfor best avlønnet. Styret for NLI har kvinnedominans og består av tre kvinner og to menn. Lederen er kvinne.

c) ”Grønn stat”

NLI har opprettet et miljøutvalg, som består av Siri Iversen og Knut Sprauten. NLI har ingen rolle som produsent av miljøfarlige stoffer, og har heller ingen rolle som byggherre og eiendomsforvalter. Ved innkjøp legger vi vekt på forbruk av miljøvennlig papir og deltar i en ordning med papir til gjenvinning. NLI er opptatt av å velge de minst miljøbelastende produktene når det foretas innkjøp.

All søppel blir kildesortert. Det er en felles ordning for hele bygget ”Halvbroren”.

d) Regnskapstall i forhold til budsjetttrammer for 2011

UTGIFTER

01. 111 Faste stillinger	:	2 490 047
01. 113 Midlertidige	:	1 154 764
01. 131 Honorarer og bistilling	:	9 880
01. 141 Stipend	:	15 000
01. 171 Styrehonorar	:	<u>3 340</u>
I alt	:	3 673 031
Arbeidsgiveravg. 14,1%	:	<u>515 782</u>
Sum underpost 01-1	:	4 188 813
01.21 Edb-utstyr m.m.	:	70 552
01.22 Forbruksmateriell	:	157 119
01.23 Reiseutgifter m.m	:	100 521
01.24 Kontortjenester	:	315 187
01.25 Konsulenttenester	:	448 432
01.26 Databehandlingstjenester	:	58 108
01.29 Bygningers drift, lokalleie	:	1 065 985
Totalt på underpost 01-2	:	2 215 906
Utgifter totalt	:	6 404 719

INNTEKTER

Ramme – meddelt i brev fra KUD 16.05.2011	kr 6 436 000
Kompensasjon for lønnsmerutgifter	kr 34 000
Endelig tildeling for 2011	kr 6 470 000
<i>Diverse inntekter – i alt: 503.696</i>	
Prosjektmidler	kr 330 000
Kompensasjoner	kr 145 935
Refusjoner	kr 27 761
<i>Refundert arbeidsmarkedstiltak – NAV, Aure</i>	kr 5 280
Disponibelt 2011	kr 6 978 976
Utgifter ifølge regnskap 2011	<u>kr 6 404 719</u>
Mindreutgift (se nedenfor)	<u>kr 574 257</u>

e) Forklaring på avvik i regnskapstall i forhold til budsjetttrammer for 2011

Det står igjen et beløp på kr 574 257 som er ubrukt pr. 31.12.2011. Vi har bedt KUD om at denne summen blir overført til 2012. Det er en forutsetning for at vi kan gjennomføre planene våre for 2012, som er et år da vi får lavere tilskudd til virksomheten utenfra enn før.

Forklaringen på mindreforbruket er:

- At en faktura på et kvartals husleie ble sendt til betaling via DFØ i desember, men den ble ikke betalt i banken før etter nyttår fordi kid-nummeret var angitt feil. Dette beløpet utgjør 286 673,50, slik at post 01. 294, husleie burde være 1 202 827 (jf. oppsatte utgifter på 1 150 000 i arbeidsbudsjettet).
- Den utbetalte støtte til Norsk-tamilenes historie er blitt stående ubrukt i 2011 fordi prosjektet ikke har hatt den planlagte framdrift (oversettelse fra tamil til norsk). Dette beløpet utgjør 80 000 kroner og skal brukes i 2012.

- NLI hadde planlagt bygging av nye cellekontorer i 2011, men måtte kansellere disse planene siden instituttet skal flyttes opp til 4. etasje i ”Halvbroren” i 2012.

f) Integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn

NLI er en så liten arbeidsplass at det ikke kan gjøre stort når det gjelder ansettelser av personer med innvandrerbakgrunn. Det er 3–6 år før det blir ledig ei fast stilling. Men NLI har siden *Mangfoldsåret 2008* og videreføringen med prosjektet *Mangfoldige minner* arbeidet entusiastisk med utstillinger og dokumentasjon for å synliggjøre innvandrerne og gi dem anledning til å fortelle egne historier om sine møter med Norge og hvorfor og hvordan de kom til landet (se s. 14f) og likeledes nettstedet <http://www.mangfoldigeminne.no/>).

Ellers har instituttet gjort mye for å fremme integrering ved å ta initiativ til at innvandrernes historie blir trukket fram i nye lokalhistoriske publikasjoner og presentert som en viktig del av historien i alle lokalsamfunn. Vi ønsker dermed å stimulere til at folk med innvandrerbakgrunn kan rekrutteres til lokalhistoriske foreninger og lokalhistorisk arbeid, og sees som ressurspersoner i de ulike lokalsamfunn. Arbeidet med og interessen for lokalhistorie gir anledning til å skape gode møteplasser for alle.

Instituttet har vært rådgiver for bokprosjektet *Afrikanere i Norge gjennom 400 år*, som dokumenterer og formidler afrikansk nærvær i det norske samfunn fra ca. 1600 til i dag (se s. 9).

NLIs engasjement i *Norsk-tamilenes historie* og i *Vår versjon: Norsk-vietnamesere i Vietnamkrigen*, dokumentasjon av den polske innvandringen i Norge på 2000-tallet og samarbeidet med Lørenskog kommune og fotograf A. Clemetsen kan også sees som arbeid for integrering og inkludering (se ellers s. 16f).

g) Systematiske brukerundersøkelser

NLI gjennomfører i hovedsak brukerundersøkelser hvert fjerde år. Det er sendt ut spørreskjemaer for 2011 til kommuner og fylkeskommuner, med svarfrist 3. februar 2012.

h) IKT-arkitektur

Norsk lokalhistorisk institutt har de siste fem årene søkt om midler til en full IKT-stilling, blant annet for å kunne gjennomføre utviklingsprosjekter på Internett som vi ser det er et stort behov for, både hos et allment og et fagorientert publikum. Denne typen prosjekter krever høy IKT-faglig kompetanse, og det gjør også planleggingen av instituttets IKT-arkitektur. Uten denne typen kompetanse er det vanskelig både å vurdere, implementere og vedlikeholde informasjonssystemer, programmer og komponenter som NLI som offentlig institusjon forutsettes å skulle bruke, og som våre brukere også har forventninger om.

Vi har i 2011 brukt eksterne konsulenter til oppgradering og programmering i forbindelse med lokalhistoriewiki.no og til å opprette nettstedet historieblogg.no. Vi samarbeider ellers med Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB), som vi er samlokalisert med, om IKT-drift. Gjennom nettsatsingene våre har vi et utadrettet

tjenestetilbud med stort innslag av brukergenerert innhold og et vidstrakt samarbeid med andre institusjoner og organisasjoner. Våre nettsteder bruker i stor grad åpen kildekode og velprøvd programvare med stor utbredelse.

Det er ikke aktuelt for NLI å legge ut gradert informasjon, men vi har et apparat som følger opp det brukergenererte innholdet med tanke på de juridiske aspektene. Nettstedene våre er døgnåpne, og tjenestene er skalérbare med hensyn til antall brukere og datamengde. Vi arbeider kontinuerlig med å forbedre funksjonaliteten for brukerne på grunnlag av tilbakemeldinger. Brukerne har gode og varierte vilkår for kommunikasjon med og tilbakemeldinger fra NLIs ansatte. NLI skal arbeide med forskning og formidling, dokumentasjon og veiledning, men har i dag ingen tjenester som gjør det naturlig å ta i bruk Altinn. Når det gjelder de langsiktige planene for teknisk utvikling og IKT-arkitektur, viser vi også til vår samarbeidspartner NLB og deres årsmelding og planarbeid.

i) IA-avtale

NLI har få ansatte, og det er god trivsel på arbeidsplassen og lite fravær. Flere av de ansatte har gjennom de siste åra ikke vært borte fra jobb på grunn av sykdom i det hele tatt. Instituttet er ennå ikke IA-virksomhet, men vi kommer til å ta initiativ til å bli det i løpet av 2012.

j) Risiko- og vesentlighetsvurdering

I NLIs plan for risiko- og vesentlighetsvurdering som ble utarbeidet i 2007, har vi pekt på at instituttet trenger å ansette en person med høy IKT-kompetanse og som samtidig har stor innsikt i lokalhistorisk arbeid. Bevilgningene fram til nå har ikke gitt rom til dette, og planene om samarbeid med andre institusjoner om "spleiselag" på en slik stilling har heller ikke gitt konkrete resultater. Det er derfor stor risiko for at instituttet kan bli vurdert som utdatert dersom det ikke kan få styrket dette fagfeltet. Å opprette en ny IKT-stilling vil være helt avgjørende for den framtidige rollen som NLI kan ha i det lokalhistoriske fagmiljøet.

Etter revisjon av el-sikkerhet av Infratek Elsikkerhet AS gav NLI i oktober 2010 tilsvar på de manglene som ble påpekt, og dokumenterte hva som var målene for instituttets HMS-arbeid. Infratek var tilfreds med det arbeidet som var gjort, og hadde ingen merknader.

k) De etiske retningslinjene for statstjenesten

Instituttets ansatte har gjennomgått de etiske retningslinjene for statstjenesten (jf. FADs publikasjon *Etiske retningslinjer for statstjenesten*, 7. september 2005), og har blant annet merket seg at "Det er viktig at den tilsette blir sikra ei fagleg og personleg utvikling og at det blir teke omsyn til kvar enkelt sine behov ved organisering av arbeidet." Dette har inspirert NLI til å sette i gang arbeidet med nye stillingsinstruksjoner for de ansatte i 2011. Vi forventer at de kan bli ferdigstilt i 2012.

l) Arbeidet med varslingsrutiner

Ved en så liten arbeidsplass som NLI er det kort vei for en eventuell varsler til lederen (direktøren) og til styrelederen. De ansatte er dessuten medlemmer i fagorganisasjoner som kan ta vare på interessene til en varsler. Verken de ansatte eller lederen har ønsket å prioritere dette arbeidet nå.

1. FREMME LOKALHISTORISK ARBEID I NORGE

NLIs overordnede mål er å fremme lokalhistorisk arbeid i Norge. Instituttet skal bidra til å skape et høyt faglig nivå innenfor norsk lokalhistorisk forskning og stimulere til god formidling, spesielt innenfor bygde- og byhistorie. Gjennom sin virksomhet skal NLI også bidra til at de forfatterne som arbeider innenfor fagfeltet, er godt faglig kvalifiserte og leserorienterte, har interesse av å sette seg inn i faglig debatt og følge med både i norsk og internasjonal forskningsaktivitet som har lokalhistorisk relevans.

1.1. Veiledning

NLI veileder mange som er engasjert i lokalhistorisk arbeid, blant annet ved å gjennomgå og kommentere manuskripter og svare på skriftlige og muntlige henvendelser. I alt har NLI i 2011 gjennomgått og kommentert manuskripter fra 7 bokprosjekter på 2200 sider. Disse manuskriptene er knyttet til følgende regioner og kommuner: Gjøvik, Lesja, Sandøy, Askøy, Lågendalen, Stor-Elvdal, Rissa). Ett prosjekt har vært av regionhistorisk art (Namdalen) og to prosjekter har hatt flerkulturell karakter. Det er omtrent på samme nivå som i foregående år.

Antall bokprosjekter og sider pr. år

2005	2006	2007	2008	2009	2010
20 – 3700	15 – 3340	7 – 2000	6 – 620	10 – 2000	7 - 2200

I løpet av 2011 har NLI hatt rådgivende kontakt med lokalhistoriske forfattere og oppdragsgivere i 40 kommuner. Det er en nedgang i forhold til tidligere år.

Antall kommuner med rådgivende kontakt

2005	2006	2007	2008	2009	2010
65	65	52	67	65	50

På nettstedet lokalhistorie.no ligger det en oversikt over ”ofte stilte spørsmål” både fra forfattere og oppdragsgivere i forbindelse med lokalhistoriske bokprosjekter. Dette kan ha medvirket til å redusere antallet direkte forespørsler til NLI. Mye veiledning har i 2011 også blitt kanalisert gjennom wikien, der lokalhistorisk teori og praksis blir formidlet til bidragsytere og lesere både i form av diskusjoner og artikler.

Instituttets ansatte har også deltatt på møter lokalt og veiledet forfattere, oppdragsgivere og andre aktører som er knyttet til lokalhistoriske prosjekter. De ansatte har dessuten vært med på planleggings- og drøftingsmøter med forfattere og representanter for kommuneadministrasjonen, og har hatt telefonisk kontakt eller korrespondanse med andre personer som er engasjert i lokalhistorisk arbeid. Knut Sprauten har inngått i en referansegruppe for planlegging av Telemark fylkeshistorie og deltatt i møter om prosjektet Arendals historie. En vesentlig del av rådgivningsarbeidet til Ola Alsvik har også i 2011 vært knyttet til arbeidet med byhistorie for Gjøvik kommune og kommunehistorie for Skedsmo kommune. Alsvik har sittet i bok-komiteen for begge prosjekter (Gjøvik fram til sommeren 2011, Skedsmo til november 2011). I forbindelse med disse oppdragene har han deltatt på en rekke lokale møter.

En stadig tydeligere konsekvens av NLI's engasjement i prosjektet *Minner fra migrasjon* er at våre rådgivnings- og veiledningstjenester begynner å bli kjent i en del innvandremiljøer.

Alsvik har i samarbeid med Sprauten og Vedeld hatt kontakt med Umapalan Sinnadurai i forbindelse med oversettelsen av hans manuskript om norsk-tamilenes historie. Etter søknad fra NLI er prosjektet tidligere blitt støttet av Norsk kulturråd med kr. 100 000 (jf. s. 18).

Dessverre har oversettelsesarbeidet blitt forsinket, men deler av manus foreligger ved årsskiftet 2011/2012, og resten vil sannsynligvis være klart for vurdering tidlig i 2012. NLI har påtatt seg å bearbeide manuskriptet språklig og kvalitetssikre det faglig.

Sammen med Sprauten har Alsvik gitt faglig veiledning og støtte til norsk-pakistanske Nadeem Akhtar som skriver en selvbiografisk fortelling om sin oppvekst på Rjukan i Tinn kommune. NLI har tidligere bistått Akhtar med søknad til Institusjonen Fritt Ord. I 2011 støttet NLI også hans søknad om støtte fra Tinn kommune, som i desember bevilget 34 000 kroner til Akhtars prosjekt. Alsvik og Sprauten har også vært rådgivere overfor foreningen Afrikanere i Norge (Afrin) i forbindelse med foreningens utgivelse av boka *Afrikanere i Norge gjennom 400 år*, som kom ut i 2011 med Yacoub Cissé og Ann Falahat som redaktører.

1.2. Seminarvirksomhet

1.2.1 Næringslivshistorie som globalhistorie og regionale kapitalismevarianter

Innenfor rammen av programmet "Mot en grenseoverskridende økonomisk historie" som administreres av Senter for næringslivshistorie ved Handelshøyskolen BI, ble det arrangert to workshops: 12. september: "Business History as Global History" og 13. september "Regionale kapitalisme-varianter". På grunn av utenlandske foredragsholdere ble den første work shop'en gjennomført på engelsk. Hovedfokus var satt på hvordan den globale flyten av varer, folk, penger, informasjon og penger knytter lokaliteter og regioner sammen og påvirker særegenhetene ved de aktuelle lokalitetenes økonomiske organisering.

Begge arrangementene er finansiert av Norges Forskningsråd (NFR) og er en oppfølging av innspillene fra NFRs evalueringsutvalg for norsk historiefaglig forskning fra 2008. Ansvarlig for planleggingen og opplegget for disse to workshop'ene har vært professor Finn-Einar Eliassen, Høgskolen i Vestfold, post doc. Ragnhild Hutchison, NTNU, professor Finn Erhard Johannessen, Universitetet i Oslo, direktør Knut Sprauten, Norsk lokalhistorisk institutt, professor Lars Thue, Handelshøyskolen BI og professor Olav Wicken, Senter for teknologi, innovasjon og kultur. Ca. 30 deltakere var med på begge workshop'ene.

1.2.2. Oppdragshistorie under lupen

13. oktober ble seminaret "Oppdragshistorie under lupen" arrangert. Det ble lagt til rette av NLI sammen med Institutt for arkeologi, konservering og historie (IAKH) ved UiO og Senter for næringslivshistorie (SNH) ved Handelshøyskolen BI. I alt var det 60 deltakere.

Seminaret satte søkelys på hvordan den omfattende oppdragsforskningen påvirker historiefaget som vitenskapelig disiplin. En stor del av norsk historieforskning foregår gjennom oppdragsprosjekter. Kommuner, bedrifter og organisasjoner betaler historikere for å gjøre et forskningsarbeid, som både skal tilfredsstille oppdragsgiverens krav og være til glede for et ikke-akademisk publikum. I dette seminaret stilte vi spørsmål om hvordan alle disse forventningene har virket inn på historieforskningen i Norge.

1.2.3. Lokalhistorie som grensekryssende historie: Mat over grensene

Seminaret ble arrangert i Trondheim 4.-5. november, og er knyttet til prosjektet *Beyond Borders. Transnational movements through history*, ved Institutt for historie og klassiske fag, NTNU, med Norsk lokalhistorisk institutt som aktiv samarbeidspartner. Følgende deltok fra instituttet: Siri Iversen, Marthe Glad Munch-Møller og Knut Sprauten.

En sentral tanke med seminaret var å få fram eksempler og kunnskap om hvordan mat knytter sammen det lokale og det globale. Vi ønsket å se nærmere på hvordan lokalhistorie kan bidra til analyse av forhold og forbindelser som går ut over de nasjonale rammer. Internasjonale prosesser foregår knyttet til konkrete lokale samfunn. Det vil si at slike prosesser kan studeres gjennom lokalsamfunnsstudier, samtidig som studier av internasjonale prosesser kan belyse de konkrete lokalsamfunns historie. Hensikten med seminaret var å få i gang en diskusjon av *hvordan* slikt samspill foregår, for dermed å kunne utvikle norsk lokalhistorie videre. Antallet deltakere på seminaret var omkring 40 (begrensning).

1.3. Publikasjonsvirksomhet

1.3.1. Lokalhistorisk magasin

Hans Hosar og Marianne Wiig er med i redaksjonen for Lokalhistorisk magasin, som NLI gir ut sammen med Landslaget for lokalhistorie. Marianne Wiig har også ansvar for den grafiske utformingen. Marthe Glad Munch-Møller har levert bidrag både når det gjelder innhold og form. Årgangen hadde følgende temanummer: "Forbruk" (nr. 1), "Språk og lokalsamfunn" (nr. 2), "Frivillighet" (nr. 3), "Drakthistorie" (nr. 4). Hele årgangen (og tidligere årganger f.o.m. nr. 3/2005) er lagt ut i fulltekst på lokalhistorie.no (http://www.lokalhistorie.no/kilder_litteratur/publ/lokmag.html).

1.3.2. Faglig publisering (trykt og digital)

I 2011 har NLI konsentrert sin digitale publisering om wikien. De ansatte ved NLI har produsert flere artikler både av realhistorisk og metodisk/veiledende karakter i wikien (bare et lite utvalg nevnes her).

Ola Alsvik

- "Den glade vitenskap" – også for de mobile? Et tendensiøst og ensidig blikk på 100 års norsk lokalhistorie", i *Afrikanere i Norge gjennom 400 år*, Oslo 2011.
- "Totalhistorie", <http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Metode:Totalhistorie>
- "Historiografi", <http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Metode:Historiografi>
- "Mellomkrigstida", <http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Mellomkrigstida>

- ”Norges sosialdemokratiske Arbeiderparti”,
http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Norges_sosialdemokratiske_Arbeiderpart
- ”Forenings- eller organisasjonshistorie i lokalhistoria”,
http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Metode:Forenings-eller_organisasjonshistorie_i_lokalhistoria

Hans Hosar

- ”Samnorsk, lokalhistorie og kulturkamp på Romerike” i *Lokalhistorisk magasin* 2/2011
- "Metode:Biografi" (<http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Metode:Biografi>)
- "Michael Østgaard"
(http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Michael_%C3%98stgaard)
- "Kristiania norske Theater"
(http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Kristiania_norske_Theater)
- "Østlandsk reisning"
(http://lokalhistoriewiki.no/index.php/%C3%98stlandsk_reisning)
- "Skjåk almenning - historisk oversyn"
(http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Skj%C3%A5k_Almenning_-_historisk_oversyn)

Marthe Glad Munch-Møller

- ”Mat, protest og verdighet” i *Høgskulen i Voldas skriftserie*.
- ”Sunn, skjønn og praktisk, Draktreformbevegelsen i Norge på 1880-tallet” i *Lokalhistorisk magasin* 4/2011.
- ”Mote på museene” i *Lokalhistorisk magasin* 4/2011.
- Om Brugata [http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Brugata_\(Oslo\)](http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Brugata_(Oslo)) se også [http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Kategori:Brugata_\(Oslo\)](http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Kategori:Brugata_(Oslo))

Trond Nygård

- David Seierstad (formann i Bygdefolkets krisehjelp):
http://www.lokalhistoriewiki.no/index.php/David_Seierstad
- Elverum lærerskole:
http://www.lokalhistoriewiki.no/index.php/Elverum_l%C3%A6rerskole
- Totens Bryggeri:
http://www.lokalhistoriewiki.no/index.php/Totens_Bryggeri
- Sammenlikning som metode (metodeartikkel):
http://www.lokalhistoriewiki.no/index.php/Metode:Sammenlikning_som_metode
- Hjelp:Hvordan skrive bedriftshistorie? (råd og tips):
<http://www.lokalhistoriewiki.no/index.php/Hjelp:Stilmanual/Bedrifter>

Knut Sprauten

- ”Fyrstelig festivitas og forbruk for de få – om prestisje på 1700-tallet”, trykt i *Lokalhistorisk magasin* 1/2011, s. 8–11.
- ”1814 i lokalt perspektiv”, *Lokalhistorisk magasin* 3/2011, s. 32–34.
- Oppsummeringskapittel, i *Agderseminaret 2010*, Berit Eide Johnsen og Kathrin Pabst (red.): *Formidling. Bruk og misbruk av historie*, s. 200–204.

Olve Utne

- Langholmen (Aure) -- http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Langholmen_%28Aure%29
- Litløra -- <http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Litl%C3%B8ra>
- Skoltesamiske båtar -- http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Skoltesamiske_b%C3%A5tar
- Stormolta -- <http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Stormolta>
- Umesamisk -- <http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Umesamisk>

Marianne Wiig

”Sosiale medier – en guidet tur”. *Lokalhistorisk magasin* 3/2011, s. 20–25.

1.4. Andre tiltak til å fremme lokalhistorie i Norge

1.4.1 Nettbasert lokalhistorie

Norsk lokalhistorisk institutt driver *nettstedene* *historieblogg.no*, *lokalhistoriewiki.no*, *mangfoldigeminner.no* og *lokalhistorie.no* (inkludert *localhistory.no*). I tillegg har vi profiler på Facebook for NLI, lokalhistoriewiki, historieblogg, Minner fra migrasjon og Lokalhistorisk magasin. Instituttets nettsteder utfyller hverandre. Lokalhistorie.no formidler informasjon til brukerne fra og om instituttet, av den typen som kan og bør være relativt statisk. Tanken er dessuten at nettstedet skal samle trådene fra instituttets aktiviteter i ulike digitale og analoge kanaler.

På wikien kan brukerne selv bidra med artikler, bilder og andre typer innhold. Her går produksjon og formidling hånd i hånd, og både instituttets ansatte, frivillige amatører og faghistorikere deltar. Historiebloggen er også åpen for eksterne bidragsytere. Den er ment for og egner seg særlig godt til dialogiske essay og faglige diskusjoner. Nettstedet *mangfoldigeminner.no* tilbyr innvandrere å dele personlige minner med andre. Facebook gir på den ene siden mulighet for å informere brukerne om hva instituttet driver med og på den andre siden motta innspill fra dem. Marianne Wiig er koordinator for NLI's nettsatsinger.

Statistikken for de to nettstedene *lokalhistoriewiki.no* og *lokalhistorie.no*, viser at wikien har betydelig flere besøkende enn *lokalhistorie.no*. Ifølge nettstedet Alexa.com er wikien pr. 10. januar 2012 rangert som det 589. mest besøkte nettstedet i Norge. Artikler fra wikien får også ofte god plassering i Googles søkemotor.

Statistikk for 2011	Unike gjester	Antall besøk	Sider	Treff	Datamengde
Lokalhistoriewiki.no	326 542	530 345	5 556 596	19 489 970	200.83 GB
Lokalhistorie.no	58 909	74 414	170 480	719 691	37.89 GB

1.4.1.1 lokalhistoriewiki.no

Etter snart 4 år har wikien nå 10 934 artikler og 14 533 bilder og andre mediefiler (pr. 9. januar 2012). Dette er en økning fra i fjor på nesten 1500 artikler og 4500 bilder. Man må være registrert som bruker for å kunne bidra med innhold, og pr. 9. januar, hadde wikien 1145 registrerte brukere, en økning på godt over 300 brukere

siden 2010. Av disse hadde 54 vært aktive i løpet av de siste 30 dagene, noe som tilsvarer nesten 5 % (snittet for sosiale medier ligger gjerne på 1 %).

Wikien har en administrasjon som er satt sammen av både lønnede og frivillige medarbeidere. Den består av administratorer som følger opp brukere, overvåker materiale som blir lagt inn og ”wikifiserer” dette. Fra NLI side er det særlig Marthe Glad Munch-Møller, Trond Nygård, Ida Tolgensbakk Vedeld (t.o.m. mai) og Aslak Kittelsen (fra september) som har tatt seg av den daglige administrasjonen av wikien. Gjennom året har vi dessuten rekruttert nye eksterne administratorer.

Administrasjonen har også interne og eksterne faglige veiledere som går gjennom bidrag, kildebruk, deltar i faglige diskusjoner osv. NLI sine ansatte driver veiledning innenfor hver sine kompetanseområder. Også 2011 har vi hatt fruktbare faglige diskusjoner på e-postlisten for veiledere, i tillegg til de mange diskusjonene som foregår på wikien. Veiledergruppa spiller en viktig rolle for kvalitetssikringen av artikler på wikien, og målet er å ha mest mulig allsidig faglig og geografisk fordelt kompetanse i wikien.

I tråd med virksomhetsplanen for 2011 har Ola Alsvik, Hans Hosar, Trond Nygård og Ida Tolgensbakk Vedeld i løpet av året samarbeidet om å videreutvikle metodeseksjonen i wikien. Vi har fått inn metodeartikler om bl.a. biografi, forenings- eller organisasjonshistorie, næringslivshistorie, komparasjon, nettverksanalyse, totalhistorie og muntlige kilder. I tilknytning til disse har de også jobbet med å lage artikkeldisposisjoner av mer praktisk karakter. Tanken er å få en trinnsvis historikerskole på nett, der brukerne kan velge hvilken grad av fordypning som passer dem best.

Vi har i 2011 både videreført påbegynte prosjekter og satt i gang nye i wikien. I forbindelse med prosjektet *1814 – Historien nedenfra* (se s. 23), har Elin Myhre hittil lagt inn rundt 150 referanser til lokal- og regionalhistorisk litteratur om 1814.

Ola Alsvik har vært ansvarlig for å utrede etableringen av et fagfelleverdert nett-tidsskrift som en egen seksjon (tidsskriftrom) i wikien. Tidsskriftet vil etter planen kunne lanseres i løpet av 2012, og NLI vil søke Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste om å få status som vitenskapelig publiseringskanal på nivå 1 i det såkalte ”tellekantsystemet”. Redaksjonen består av professor emeritus Finn-Einar Eliassen (HiVe), underdirektør Eli Fure (Riksarkivet), forskningskoordinator Kari Telste (Norsk Folkemuseum), førsteamanuensis Arnfinn Kjelland (HiVo) og direktør Knut Sprauten (NLI).

Ellers er Olve Utnes arbeid med samisk språk og kultur ført videre. I samarbeid med ham har Alsvik utarbeidet søknad til Institusjonen Fritt Ord om støtte til en sørsamisk seksjon i lokalhistoriewikien. Søknaden er ennå ikke sendt, hovedsakelig fordi vi venter på avklaring fra eksterne samarbeidspartnere i det sørsamiske miljøet. Vi håper på positiv tilbakemelding i 2012.

Høsten 2010 søkte NLI i samarbeid med Stiftelsen Asta ABM-utvikling/Kulturrådet om støtte til prosjektet ”Arkiv, kilde, bruk”, som tar sikte på å øke allmennhetens kompetanse på arkiver ved å bruke Lokalhistoriewiki.no som plattform for veiledningsartikler i arkivbruk. Søknaden ble avslått, men ABM-

utvikling/Kulturrådet syntes noen av hovedideene bak prosjektet var så interessante at de burde videreutvikles av søkerne i samarbeid med Kulturrådet med henblikk på en ny søknad.

Brugata-prosjektet, som Ida Tolgensbakk Vedeld og Marthe Glad Munch-Møller har jobbet med, er ført videre i 2011. Det samme gjelder Hans Hosars innsats med organiseringen av gårdshistorie i wikien. Ola Alsvik har hatt ansvar for å utvikle innhold og etablere organisasjonsformer i forbindelse med et prosjekt som tar sikte på å bruke lokalhistoriewikien til å framstille historien om samvirkebevegelsen i Norge. Dette prosjektet er også videreført i 2011 og er et samarbeid mellom NLI, Riksarkivet og Coop Norge.

Sammen med dosent Erik Kjebekk ved Fjellhaug misjonshøgskole har Ola Alsvik, Marthe Glad og Aslak Kittelsen arbeidet med å publisere artikler på lokalhistoriewikien om norsk lekmannsbevegelse, spesielt den gren av bevegelsen som er organisert i Norsk Luthersk Misjonssamband.

Vi har i 2011 hatt et godt samarbeid med Nasjonalbibliotekets jurister, og Ola Alsvik er NLI's bindeledd i saker som trenger juridisk avklaring i wikien. Når det gjelder de mer strukturelle sidene ved wikien, har vi i 2011 fortsatt arbeidet med å omorganisere kategoriene (emneordene). Det er særlig Veslemøy Søbak (april til august) og Hanne Lillevold (fra september) som har arbeidet med dette. Siri Iversen er ansvarlig for bibliografiene i wikien (med hjelp av Søbak) og har i løpet av året fått lagt inn "startpakker" for alle kommuner, regioner og fylker i landet, hentet fra NLI's bibliografiske databaser. Deretter er det opp til brukerne i wikien å supplere med referanser til kilder og litteratur i utrykt, trykt og digital form.

Vi har registrert at brukere på lokalhistoriewikien bidrar med nye innførsler og lenker til digitaliserte versjoner av bygdebokverk eller registre over artikler i årbøker. En av de mest utbygde bibliografiene, for Skedsmo kommune, har vært vist nesten 20 000 ganger og fungerer som inspirasjon for dem som ønsker å skrive artikler om kommunen. Som ledd i vår markedsføring har vi i år gitt ut nybegynnerbrosjyren for wikien i ny og revidert utgave, denne gangen både på bokmål og nynorsk. Den har fått navnet *Lokalhistoriewiki.no. En digital hovedvei fra sted til sted*. Alsvik har hatt hovedansvaret for å utformingen av brosjyren.

Marthe Glad, Ida Vedeld, Ola Alsvik og Marianne Wiig har vært engasjert i å utvikle et samarbeid mellom Wikimedia Norge (ved leder Jarle Vines), Universitetet i Stavanger (ved Birger Lindanger) og Rogaland Historie- og ættesogelag (ved fylkessekretær Tove Solli). Samarbeidspartnerne arrangerte to heldagsseminarer ved UiS den 5. og 13. mars. Kursene hadde 15 påmeldte, som var rekruttert fra historielagene i Rogaland (sørfylket).

Mesteparten av den tekniske videreutviklingen av wikien har konsulentfirmaet Linpro stått for. I 2011 har vi bl.a. fått lagt inn et mer brukervennlig system for opplasting av bilder. I forbindelse med 1814-bibliografien, har vi dessuten fått implementert semantisk wiki, en programutvidelse som gjør det mulig å registrere strukturert informasjon i ulike typer skjemaer. Dette er et tillegg vi vil ha god nytte av også i andre sammenhenger i wikien.

Marianne Wiig er prosjektleder for wikien og har organisert arbeidet til ansatte og frivillige brukere, administratorer, veiledere og eksterne konsulenter. Det dreier seg om arbeid med teknisk utvikling og drift, struktur og brukergrensesnitt, policy og retningslinjer, organisering og kvalitetssikring av innhold, brukerkontakt og planlegging av møter, kurs osv. Hun har også jobbet med flere av samarbeidsprosjektene der wikien er involvert.

1.4.1.2. Lokalhistorie.no

Både statistikken og tilbakemeldinger fra brukerne har gjort at vi også i 2011 har valgt å prioritere wikien høyere enn lokalhistorie.no, men vi oppdaterer nettstedet jevnlig og har dessuten videreført arbeidet med å flytte over og integrere materiale som innbyr til interaktivitet fra lokalhistorie.no til wikien. Som nevnt har vi i år fullført arbeidet med å overføre kommune- og fylkesbibliografi til wikien.

1.4.1.3. Mangfoldigeminne.no

Nettstedet mangfoldigeminne.no sprang ut av dokumentasjonsprosjektet Mangfoldige minner, som NLI tok initiativet til i samarbeid med Landslaget for lokalhistorie og Norsk folkeminnelag. Mangfoldige minner var en satsning knyttet til Mangfoldsåret 2008. Prosjektet tok sikte på å samle inn ulike typer minnemateriale fra norske immigrantmiljøer, spesielt minner knyttet til møtet med det norske samfunn og folkloristisk materiale som ulike innvandrer miljøer tok med seg fra sine opprinnelsesland.

En del av dette materialet ble etter nærmere avtale med informantene lagt ut på nettstedet mangfoldigeminne.no, som også har fungert som informasjonskanal for oppfølgingsprosjektet Minner fra migrasjon (se nedenfor). Gjennom 2012 vil NLI fortsatt drifte nettstedet, men fra og med 2013 vil det gradvis integreres i Lokalhistoriewiki.no.

1.4.2. Prosjektet Minner fra migrasjon

Prosjektet Minner fra migrasjon ble opprettet som et samarbeid mellom Norsk lokalhistorisk institutt, Landslaget for lokal- og privatarkiv, Landslaget for lokalhistorie og Norsk folkeminnelag. Seinere kom også avisa Utrop til som samarbeidspartner. Prosjektet skulle "samle inn og formidle immaterielle, flyktige kulturminner, i form av tekster fra brev og annen korrespondanse, minner knyttet til gjenstander assosiert med migrasjonen til Norge og andre typer av erindringsmateriale fra innvandrer miljøer".

Prosjektet har vært finansiert gjennom bidrag fra Fritt Ord (2009), Norsk lokalhistorisk institutt og Norsk kulturråd (2010–2011). Det var opprinnelig tenkt som en satsning i Kulturminneåret 2009, men siden det tok lenger tid enn forventet å få finansieringen på plass, har hovedvekten av aktiviteter ligget til 2010, og prosjektet fortsatte også ut i 2011.

Prosjektet var tenkt som tre ulike temaer, men har i praksis fått form av flere mindre samarbeidsprosjekter, i tillegg til en utstilling som nå er ute på vandring. En informasjonsbrosjyre ble utarbeidet sendt ut til innvandrerrådene, til flere større innvandrerorganisasjoner og til samarbeidspartnere fra prosjektet *Mangfoldige minner*. I tillegg har den blitt delt ut på alle arrangementer NLI har deltatt på. Brosjyren har blitt oversatt til flere språk, blant annet polsk, spansk, engelsk, tamil,

urdu, arabisk og somali. Nettstedet fra prosjektet Mangfoldige minner ble brukt som base også for dette prosjektet. Informasjon om prosjektet har blitt lagt her. I tillegg har vi brukt en facebookside, og informert via våre samarbeidspartnere.

I forbindelse med prosjektet ble det laget en større vandretstilling, som hadde åpning på Norsk folkemuseum 9. september 2010. Etter vandring sto utstillingen vinteren 2010/2011 på Museumssenteret i Hordaland, avdelingen Vestnorsk utvandringssenter. Våren 2011 ble den overtatt av Kystmuseet i Sør-Trøndelag, og deretter Akershusmuseet, avdeling Lørenskog bygdemuseum. Sommeren 2012 skal utstillingen til Gudbrandsdalsmusea.

1.4.2.1 Delprosjekter

Samarbeid med Tamilsk veilednings- og ressurscenter

Prosjektmedarbeiderne har samarbeidet med Tamilsk veilednings- og ressurscenter om å samle foto og skriftlige minner fra det tamilske miljøet i Oslo og Akershus.

Samarbeid med Svenska Margaretakyrkan

Vi har samarbeidet med Svenska Margaretakyrkan i Oslo om å samle inn livshistorier blant eldre svenske kvinner som kom til Norge etter andre verdenskrig, og som har hatt tilknytning til menigheten gjennom *Maiklubben* og ”onsdagstreffet” i kirken. Ida Tolgensbakk Vedeld har intervjuet seks av kvinnene, og gruppa har også fått skrevet ned livshistorier på eget initiativ. Prosjektet vil videreføres, muligens i samarbeid med professor emeritus Anders Gustavsson ved Institutt for kulturstudier og orientalske språk, UiO, og gjennom Ida T. Vedelds doktorgradsprosjekt samme sted.

Samarbeid med Kampen frivilligsentral

Vi har samarbeidet med Kampen frivilligsentral og har arrangert to arbeidsseminarer sammen med henholdsvis gruppa *Vafler og Sambusa* og en gruppe elever ved introduksjonskurset i norsk. Representanter for Norske kvinners sanitetsforenings gruppe ”Kvinneprat på tvers” har også deltatt. Resultatet av samarbeidet har vært en liten bok, *Hva vi tok med oss hit*, der ulike mennesker presenterer en gjenstand som har betydd noe for dem i forbindelse med at de har flyttet hit hvor de bor nå.

Samarbeid med Nasrullah og Pritpal Qureshi

Familien Qureshi har vært våre kontakter til det indiske og pakistanske miljøet i Oslo gjennom Bollywood filmfestival. Samarbeidet har resultert i reklame for Minner fra migrasjon på festivalen, og flere intervjuer med familien. Familien bidro også til vandretstillingen gjennom familiefotos og portretter. Samarbeidet med familien vil videreføres gjennom prosjektet *Skjulte nettverk – usynlige verdener*, ved blant andre Ola Alsvik, NLI (se nedenfor).

Ola Alsvik har sammen med Ida T. Vedeld og Marthe Glad vært med i arbeidsgruppa for prosjektet ”Minner fra migrasjon”, som ble formelt avsluttet i juni 2011. Fordi 20 prosent av Alsviks stilling er blitt øremerket for flerkulturell lokalhistorie, har det imidlertid vært mulig å videreføre enkelte delprosjekter. Særlig viktig i denne sammenheng har vært prosjektene:

- ”Opplevelser underveis – dokumentasjon av den polske innvandringen til Norge på 2000-tallet.” Prosjektet er et samarbeid med Den Polske Klubben i

Norge, ved Edith Stylo, og er blitt støttet med kr. 20 000 av Enhet for mangfold og migrasjon (EMI), Oslo kommune. Tiltaket ble realisert gjennom to workshop'er høsten 2011, der 22 polske migranter ble fotografert og intervjuet om sitt forhold til Norge. I 2012 vil samarbeidspartnerne søke Norsk Kulturråd og Institusjonen Fritt Ord om støtte til å formidle fotografiene og intervjuene i form av en utstilling.

- ”Skjulte nettverk – usynlige verdener” er et samarbeid mellom NLI, Lørenskog kommune og fotograf André Clemetsen. Med Lørenskog som ”case” vil prosjektet synliggjøre og fortelle om de mange nettverk som eksisterer mellom innvandrerfamilier i en norsk kommune og verden utenfor. Det kan for eksempel dreie seg om nettverk til slektninger, venner, politiske kontakter eller forretningsforbindelser i opprinnelsesland eller i ulike diasporamiljøer over hele verden. Prosjektet er i vesentlig grad basert på intervjuer og skal resultere i en bok i 2013.

Prosjektet Mange minner fra levde liv

- Landslaget for lokalhistorie har i samarbeid med NLI og flere andre organisasjoner og institusjoner invitert til en ny, landsdekkende minneinnsamling etter mønster av de tidligere minneinnsamlingene for eldre. I den forbindelse har *Minner fra migrasjon* vært involvert i form av å sitte i arbeidsgruppa som har utarbeidet nye invitasjoner og emnelister. Et hovedmål med denne deltakelsen har vært å sørge for at denne nye minneinnsamlingen makter å inspirere også innvandrere til å svare.

1.4.3. Prosjektet Norsk-tamilenes historie

På oppfordring fra Norsk kulturråd tok norsk-tamilske Umapalan Sinnadurai i april 2009 kontakt med NLI for å presentere et foreløpig manuskript til en bok om norsk-tamilenes historie. Manuskriptet er skrevet på tamil, og i forståelse med forfatteren har NLI formulert en søknad om økonomisk støtte til en oversettelse. Søknaden – som også inkluderer faglig og redaksjonell kvalitetssikring av manuskriptet – fikk støtte på kr. 100 000 fra Norsk kulturråd. Det er etablert kontakt med oversetter, men dette arbeidet har tatt lengre tid enn forventet. Vi forventer at oversettelsen er klar i mars 2012. Det vil bli søkt om ytterligere bidrag fra Norsk kulturråd og fra Institusjonen Fritt Ord til publisering av manuskriptet.

1.5. Forskning og utredning

1.5.1. Egne forskningsprosjekt for de ansatte

Forskningsprosjektene til de ansatte er: Ola Alsviks prosjekt ”Grunnlagsproblemer i norsk lokalhistorie”, Hans Hosars ”Bygdemodernitet og historikarmodernitet. Empirisk og metafagleg analyse av historiske prosessar i Skjåk 1880–1945” og Knut Sprautens ”Hans Horneman og næringslivet i det trondhjemske 1720–1760.” Hosar og Sprauten har ikke arbeidet med sine prosjekter i 2011.

Alsvik har konsentrert seg om å utvikle og spesifisere prosjektets hovedtemaer med utgangspunkt i internasjonal fagdebatt knyttet til den såkalte ”romlige vending”. Etter rådføring med prosjektets hovedveileder professor Jan Eivind Myhre har han laget en ny beskrivelse av prosjektet, der hovedperspektivet er forståelsen av rom og konstruksjonen av stedsbegreper i norsk lokalhistorisk tradisjon.

Ved siden av doktorgradsprosjektet har han i samarbeid med dr. Nguyen Ngoc Khang utarbeidet prosjektet ”Vår versjon: Norsk-vietnamesere i Vietnamkrigen”, som tar sikte på å dokumentere, vitenskapelig analysere og formidle livsløpsminner til norsk-vietnamesere som deltok i Vietnamkrigen. Prosjektet skal munne ut i en bok, som vil publiseres i løpet av 2013. Hovedempirien i prosjektet er livsløpsintervjuer med til sammen ca. 20 informanter. 15 intervjuer ble gjennomført i 2011. Prosjektet er blitt støttet med kr. 200 000 av Institusjonen Fritt Ord og tilsvarende beløp fra Norsk Kulturråd. NLI er ansvarlig for prosjektets rapportering og regnskap.

1.5.2. NLI's mastergradsstipend

I 2004 opprettet NLI en fast stipendordning for mastergradsstudenter (hovedfagsstudenter) som skriver om lokalhistorisk relevante emner innenfor historie eller tilgrensende fag. Stipendets størrelse er på 15 000 kroner og utdeles én gang pr. år. Formålet med stipendet er å stimulere til økt interesse for lokalhistorie som fagfelt og stimulere til mer lokalhistorisk forskning.

Styret har oppnevnt en stipendkomité som består av professor Jan Eivind Myhre, direktør Knut Sprauten og forsker Hans Hosar. Denne komiteen vurderer de innkomne søknadene og avgjør hvem som skal tildeles de ledige midlene.

Innen søknadsfristens utløp hadde sju søkere meldt sin interesse. Ida-Annette Holm Hansen ble tildelt stipendet for 2011 for sitt mastergradsarbeid ved NTNU om utnyttelsen av steinhoggeren Leander Olsens dagbøker som kilde.

2. FORMIDLING AV LOKALHISTORISK INFORMASJON

NLI skal drive god faglig formidling og være et nasjonalt kunnskapssentrum. Instituttet skal lage oversikter over aktører innen lokalhistorisk arbeid, over en del kategorier lokalhistorisk litteratur og spre informasjon om norsk lokalhistorie.

2.1. NLI's nettsatsninger

NLI har tre nettsted: lokalhistoriewiki.no (1.4.1.1), mangfoldigeminne.no (1.4.1.3) og lokalhistorie.no (1.4.1.2, inkludert localhistory.no). Marianne Wiig fungerer som koordinator for nettsatsningene. Hun er prosjektleder for lokalhistoriewikien og nettredaktør for lokalhistorie.no, mens Ida Tolgensbakk Vedeld har hatt ansvaret for mangfoldigeminne.no (se 1.5.3.) Marthe Glad Munch-Møller og Olve Utne har sammen med de fast ansatte deltatt i det løpende arbeidet med å overvåke, oppdatere og videreutvikle wikien.

Wikien har i 2011 vokst og utviklet seg, og oppfølging og kvalitetssikring har krevd stor innsats fra NLI's ansatte. Vi har imidlertid valgt å nedprioritere lokalhistorie.no, slik at arbeidet kun har omfattet nødvendig vedlikehold og innlegging av nyheter av interesse for lokalhistoriemiljøet. Dette fordi vi mener wikien er mer dynamisk og fremtidsrettet, noe som underbygges både av tilbakemeldinger fra lokalhistoriemiljøet og av statistikken. I 2010 hadde lokalhistorie.no ca. 4600 unike brukere i måneden, mens lokalhistoriewikien hadde nesten det tredobbelte. Og mens lokalhistorie.no hadde 170 480 sidevisinger, hadde wikien 5 556 596. Integreringen

mellom de to nettstedene har gått i retning av å flytte materiale som innbyr til interaktivitet, fra lokalhistorie.no til wikien. Dette arbeidet har imidlertid vært lavere prioritert enn nyskapende arbeid i wikien. Når det gjelder mangfoldigeminner.no, har vi lagt lenker i wikien til ulike innvandrergruppers møter med og minner fra ulike steder i Norge.

På grunn av manglende IKT-strategi har NLI dessverre ikke kunnet fullføre arbeidet med vår database for kilder, litteratur og andre ressurser til lokalhistorie. Målet er å integrere basen i wikien, slik at brukerne kan bygge på det arbeidet NLI allerede har gjort, fremfor å starte på nytt. Data fra basen kunne både vært hentet inn i artiklens kilde- og litteraturlister og i egne bibliografiske artikler om steder og emner, til inspirasjon for wikiens bidragsyttere.

2.2. NLI's nettstrategiske utvalg

I utvalget sitter:

- Kåre Andersen, amanuensis, Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier.
- Arnfinn Kjelland, førsteamanuensis, Historisk institutt, Høgskulen i Volda.
- Lars Nygaard, seniorrådgiver, Seksjon for digitalt depot, Riksarkivet.

Utvalget har i 2011 blant annet blitt konsultert i forbindelse med teknisk utvikling av lokalhistoriewikien og prosjektet Historisk befolkningsregister.

2.3. Kontakt med lokalhistoriske aktører og publikum

2.3.1. Wikibasert samarbeid

NLI har ikke drevet like aktiv markedsføring av wikien i 2011 som instituttet gjorde i 2010, men det er likevel mange ulike aktører som har tatt kontakt med oss med ønske om samarbeid. Vi har samarbeidet med *Kulturvernforbundet* på flere måter. Forbundet har bestemt seg for å overføre tekst og bilder fra nettstedet kulturminneloypa.no til wikien, både fordi de mener den vil være en mer stabil plattform på lang sikt, og fordi informasjonen både vil kunne nå fram til og bearbeides videre av flere. De kom i gang med det praktiske arbeidet før årsskiftet.

Kulturvernforbundet oppfordrer også sine medlemslag til å bruke wikien aktivt, og *Forbundet Kysten* er av de lagene som er kommet i gang med dette. I samarbeid med NLI vil de i 2012 legge ut et register over båter av kulturhistorisk verdi. Her vil semantisk wiki-tillegget som vi installerte i forbindelse med 1814-bibliografien bli benyttet, og vi hadde flere planleggingsmøter rundt dette i 2011. Intermedia-instituttet ved Universitetet i Oslo er også involvert i dette prosjektet.

Vi har også samarbeidet med Norsk bibliotekforening, som er i ferd med å lansere en fagwiki for bibliotekhistorie. Mens de har nytte av vår kompetanse på lokalhistorie og wikiadministrasjon, har vi hatt stor nytte av deres kompetanse på bibliografi brukt i wikisammenheng.

I løpet av året har vi hatt flere møter med Kulturrådet om bruk av wikier innenfor kulturfeltet. Vi har også hatt møter med redaktørene for historie og geografi i *Store norske leksikon* med tanke på et mer systematisk samarbeid de to nettstedene

imellom fra 2012. Planen er å utforske hvordan nettstedene på ulike måter kan utfylle hverandre.

2.3.2. Historieblogg.no

En viktig del av Marthe Glad Munch-Møllers arbeid har (i samråd med Ola Alsvik og Marianne Wiig) vært knyttet til nettstedet historieblogg.no, som ble lansert 1. september 2011. Fra og med august har nærmere 50 % av hennes arbeidstid gått med til bloggen. Den blir oppdatert mellom 2–4 ganger i måneden, og inneholder både realhistoriske, fagkritiske og andre historietekster. Nettstedet er blitt godt mottatt. Marthe har skrevet en ”reklametekst” om bloggen både i *Historikeren* og *Lokalhistorisk magasin*. Nye oppdateringer spres dessuten via *Facebook*.

Bokhandelen Akademika hadde også planer om å starte et lignende nettsted. NLI tok initiativ til samarbeidsmøte, og resultatet er at historieblogg.no på nyåret kommer til å fusjonere med den nye satsingen, historieportalen.no. Her vil Marthe bli én av to redaktører, og nettstedet får en fungerende redaksjon.

2.3.3. Lokalhistorisk nettverk

Lokalhistorisk nettverk ble etablert i 2006, som et tverrsektorielt fysisk og virtuelt nettverk for institusjoner og organisasjoner som arbeider med forskning, dokumentasjon og formidling av lokalhistorie. Nettverkets e-postliste hadde 433 medlemmer 1. januar 2012 og ble i 2011 brukt både av NLI og medlemmene til å informere om seminar, utgivelser osv. Som diskusjonsarena fungerer imidlertid våre nettsteder lokalhistoriewiki.no og historieblogg.no bedre.

2.4. Annen kurs-/ og formidlingsvirksomhet

De ansatte har holdt foredrag på NLI-seminar og kurs og hatt innlegg om etterspurte temaer på arrangement som ikke har vært i NLIs regi.

Ola Alsvik har holdt følgende foredrag:

- ”Mot en grenseløs lokalhistorie? Globalisering som utfordring for by- og bygdebokforfattere”, foredrag i Milepelen, Nord-Odal, 9. april.
- ”Den polske innvandringen etter EUs utvidelse som lokalhistorisk utfordring”, foredrag i Hvervenbukta, Oslo, 20. august og 24. september.
- Seminarinnledning om oppdragshistorie på seminaret ”Oppdragshistorie under lupen, oppdragsforskningen og vitenskapsfaget”, Oslo, 13. oktober.
- Flerkulturell lokalhistorie, foredrag for Det flerkulturelle biblioteknettverk, Oslo, 10. november.

Hans Hosar

- ”Stand og klasse 1800”, innledning på arbeidsseminar i prosjektet *Kulturperspektiv på møtet mellom embetsmenn og bønder*, Volda 17. juni.
- ”Stat, stand og profesjon. Offiseranes profesjonshistorie i Noreg”, innledning på seminarrekke ved Senter for profesjonsstudier, Høgskolen i Oslo 17. november.

Knut Sprauten

- Kobberverkene på Røros, Kvikne og i Folldalen på 1700-tallet – et marked for gudbrandsdøler? Gudbrandsdal-seminaret, Lillehammer 26. januar.

- ”Hva trenger bygda å vite? Behandlingen av den vanskelige historien i bygdebøker”. Agderseminaret 2011. *Den vanskelige historien – Erindring og glemsel*, 14. – 15. oktober.

Marianne Wiig:

- Wikipedia og lokalhistoriewiki. Kulturrådet 21.3.
- Om lokalhistoriewiki status og planer. Kulturrådet 23.6.
- Deling av kunnskap i wikier. Om lokalhistoriewiki.no og wikiteknologi. Kulturvernforbundet 16.11.

2.5. Bibliografisk arbeid og dokumentasjon av lokalhistorisk virksomhet

Historisk kompetanse trengs i alt kulturarbeid. Et viktig tilskudd til å holde kompetansen sin à jour er å være orientert om hva som skjer innen sitt fagfelt. Gode bibliografier er nyttige arbeidsredskaper i denne sammenhengen. NLI fortsetter derfor å lage årlige bibliografier, men rammen rundt dette arbeidet er endret. Bibliografien skal ikke lenger publiseres i *Heimen*, men gjøres tilgjengelig i Lokalhistoriewikien, der andre brukere kan komme med tillegg.

3. VIDEREUTVIKLING AV NLI I 2011

I NLIs målprogram heter det at instituttet skal videreutvikles *som en landsdekkende, faglig framstående instans, med optimal utnyttelse av tilgjengelige økonomiske og personalmessige ressurser og et trivelig arbeidsmiljø.*

Instituttet har gjennom sin rådgivningstjeneste nådd ut til brukere over hele Norge, både ved å gjennomgå manuskripter, arrangere seminarer og besvare henvendelser. Gjennom fortsatt utbygging av NLIs nettsted i 2011 er mulighetene til å nå ut til det interesserte publikum blitt betydelig forbedret. NLI har også etablert et bredt samarbeid som er knyttet til vår lokalhistoriewiki, med foreninger, virksomheter, kommuner og forskere. For at instituttet skal være en faglig bastion for dem som arbeider med lokalhistorie, er det viktig at de ansatte har nær kontakt med et fagmiljø som befinner seg i forskningsfronten, og som deltar aktivt i den faglige debatt.

3.1. Prosjektsamarbeid med ulike forskningsmiljøer

3.1.1 Høgskulen i Volda

Allerede i februar 2007 inngikk NLI et samarbeid med Høgskulen i Volda (Historisk institutt og Institutt for religion, livssyn og kristendom) om prosjektet *Kulturperspektiv på møtet mellom embetsmenn og bønder*. Prosjektet setter spørsmålsteget ved den etablerte oppfatningen av at det i perioden ca. 1660–1870 fantes en enkel kulturell todeling i det norske samfunnet – en elitekultur (der embetsmannsgruppen dominerte) og en folkekultur (der bondegruppen dominerte). Norges forskningsråd innvilget 6 mill. kroner til prosjektet. Det er delt ut to doktorgradsstipend, ett post doc.-stipend og flere mastergradsstipend i samband med prosjektet. Professor Atle Døssland er prosjektansvarlig, mens direktør Knut Sprauten, Norsk lokalhistorisk institutt, førsteamanuensis Arnfinn Kjelland, professor Brynjulv Gjerdåker og førsteamanuensis Birger Løvlie er ansvarlige for de tre delprosjektene (se: <http://www.hivolda.no/index.php?ID=14380>)

I prosjektet er det satt av midler til *Andrew Newby*, som var ansatt ved Universitetet i Aberdeen, men som nå har fått stilling ved Universitetet i Helsinki. Historikeren

Linda Anderson Burnett (Edinburgh) er deretter engasjert for å fullføre ett av Newbys planlagte prosjekt. Sprauten har deltatt på møter i Volda og utvekslet synspunkter på prosjektarbeidet via e-post og telefon. Han har også gått igjennom deler av Generalauditøriatets arkiv (i Riksarkivet) med tanke på å studere konflikter mellom militære embetsmenn og bønder. Dette er et lite brukt kildemateriale.

I 2011 har prosjektet for alvor blitt synliggjort i form av publikasjoner.

- Brynjulv Gjerdåkers monografi om lensmennene: *Statstenestemann og «Almuens Formand». Lensmannsombodet og lensmenn i det nordafjellske Noreg ca 1660–1870.*
- Ivar Teigums store artikkel, publisert i høgskulens notatserie på nett: Notat nr. 14: *Embetsmenn og allmuge i Vågå 1680 til 1720.*

I tillegg kommer to ferdige masteravhandlinger (i tillegg til de fem som er fullført tidligere): Amund Pedersen: *Kornoppløpet i Arendal 1813. Deltagere, organisasjon og legitimering* og Grethe Sliper: *Fadderskapsrelasjoner mellom embetsfolket og allmuen i Herøy prestegjeld 1731–1843.*

Følgende sammendragsartikler fra masterstipendiatene er publisert i høgskolens notatserie på nett:

Notat nr. 9: Eyvind York: *«der effter blef stor Bulder och Allarm». Bondemotstand og embetsmenn i Bergenhus stiftamt i samband med dagskatten 1712–1715.*

Notat nr. 10: Marthe Glad Munch-Möller: *Mat protest og verdighet. Kommunikasjon mellom allmue og embetsmenn under hungersnøden i Dypvåg 1801.*

Notat nr. 15: Arvin Grepperud: *«... med ond Bescheed, Hug och Slag ...» Forholdet mellom bønder og embetsmenn slik det går fram av supplikker i årene 1661–62 i Akershus len.*

Notat nr. 16: Amund Pedersen: *Matopprør eller maktopprør. En nærstudie av kornoppløpet i Arendal 1813.*

Notat nr. 17. Gunnar Bolstad: *Politisk kulturdannelse i Bratsberg amt.*

Jens Hyvik har publisert artikkelen *Klokkeren i Ola-boka. En studie av forholdet mellom folk og elite i Norge omkring 1830. I: Guds folk og folkets gud. Artiklar om kyrkjeliv og gudstru i historie og samtid.* Festskrift til Birger Løvlie.

Det er også verdt å nevne de fem innleggene på Nordisk historikermøte i Tromsø 11.–14. august og vise til prosjektets webside som blir oppdatert:

<http://www.hivolda.no/shp-kultur>

3.1.2 HBR-prosjektet

NLI har siden 2009 vært med som aktiv samarbeidspartner i stort prosjekt som er initiert av professor Gunnar Thorvaldsen, Registreringssentral for historiske data, Universitetet i Tromsø. Prosjektet går ut på å bygge opp et historisk befolkningsregister (HBR) ved at man på individnivå lenker sammen digitale personopplysninger fra folketellinger, kirkebøker, emigrantprotokoller, dødsfallslistene og andre nominative, papirbaserte kilder fra perioden 1800–1964.

Norges forskningsråd (NFR) bevilget 2 millioner kroner til et forprosjekt som ble satt i gang i 2010, men bevilget ikke midler til hovedprosjektet i 2011 til tross for at det faglig sett ble vurdert meget høyt. Det har ført til redusert aktivitet i dette året, men det kommer til å bli sendt inn ny søknad til NFR i 2012.

Hovedansvarlig for prosjektet er Universitetet i Tromsø ved Registreringsentral for historiske data. Samarbeidspartnere er Riksarkivet, Statistisk sentralbyrå, Norsk Regnesentral, Norsk lokalhistorisk institutt, Høgskolen i Volda med dataprogrammet Busetnadssoge for produksjon av gårds- og slektshistorieverk, Folkehelseinstituttet og Universitetet i Oslo. Sprauten representerer NLI i styringsgruppa for forprosjektet mens Hosar og Wiig har inngått i hver sin prosjekt- og arbeidsgruppe.

3.1.3 Mange minner fra levde liv

Landslaget for lokalhistorie (LLH) har tatt initiativ til en ny minneinnsamling i løpet av 2012. Slike innsamlinger er viktige for at vi skal kunne dokumentere fortida godt. Blant de temaene som en får innblikk i, er dagligliv, arbeidsliv, barndom, voksenliv, fødsel og død. NLI er med på dette prosjektsamarbeidet sammen med Norsk Folkeminnelag, IKOS (Institutt for kulturstudier og orientalske språk), NEG (Norsk etnologisk granskning) ved Norsk Folkemuseum og Institutt for historie og klassiske fag (NTNU) og DIS. Søknad om prosjektmidler er sendt til Norsk kulturråd, Fritt Ord og norske fylkeskommuner.

3.1.4 Historisk administrative grenser

NLI er samarbeidspartner i prosjektet Historisk administrative grenser (HAG), som ble satt i gang i 2009 med prosjektmidler fra ABM-u. Prosjektet er ledet av Statens kartverk. De øvrige samarbeidspartnere er ellers Riksarkivet og Universitetet i Oslo. Prosjektet tar sikte på å etablere digitale kartdata over historisk-administrative inndelinger (kommuner, fogderier, prestegjeld og sokn). Inndelingene blir bygd opp med matrikkelgårdene som byggesteiner.

Disse kartdataene vil være viktige for å bygge opp geografiske søkesystemer i de store arkivene, og skal kunne tilbys som onlineinternett-tjenester, slik at de kan integreres i andre etaters web-løsning (som for eksempel lokalhistoriewiki.no). Marianne Wiig og Hans Hosar er NLI's representanter i arbeidsgruppa. Det har vært liten framdrift på dette betydningsfulle prosjektet i 2011. For NLI's vedkommende ville en IKT-strateg ha kunnet ha kunnet gi et vesentlig bidrag til teknologiske løsninger på de utfordringer som prosjektet står overfor.

3.1.5. 1814 – Historien nedenfra

I 2011 fikk NLI beskjed om at NFR hadde bevilget 250 000 kroner til prosjektet *1814 – Historien nedenfra*. Prosjektet består av tre delprosjekter. Det første prosjektet gjennomføres i perioden 2011–2012, og er konsentrert om å gjennomføre en fullstendig registrering av det som er utgitt av litteratur om 1814 på lokalt og regionalt nivå. Dette arbeidet skal resultere i en kommentert bibliografi over den lokal- og regionhistoriske litteraturen om 1814. Cand. philol. Elin Myhre ble engasjert i slutten av august 2011 for å gjøre dette arbeidet. Bibliografien I skrives på Lokalhistoriewiki.no, se <http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Kategori:1814-artikkel>, men skal også publiseres i bokform.

3.2 Samarbeid om seminar og workshops

NLI har arrangert seminar sammen med IAKH (Universitetet i Oslo) og SNH (Handelshøyskolen BI) og dessuten sammen med NTNU (se s. 10).

3.3. Deltakelse i faglige konferanser og kurs som ikke er arrangert av NLI

Ola Alsvik:

- Wikipedia Academy, 23. mars
- Landskonferanse foto 2011, Ålesund, 11. mai til 12. mai

Hans Hosar:

- Gudbrandsdal-seminaret, Lillehammer 26. januar
- Seminarrekke i forbindelse et bokprosjekt om profesjonshistorie, Senter for profesjonsstudier, Høgskolen i Oslo
- Workshop ved Handelshøgskolen BI om Næringslivshistorie som global historie og regionale kapitalisme-varianter, 13. september

Siri Iversen:

- Møte angående SSØs regnskapsprogram 12. april
- SSØs temamøte i Tromsø mai 2011.

Knut Sprauten:

- Gudbrandsdal-seminaret, Lillehammer 26. januar
- Møte angående SSØs regnskapsprogram 12. april
- Landsmøte for Landslaget for lokalhistorie 27.–29. mai
- Urban History-konferanse på Lysebu 14.–15. juni. Urbanization in the Northern Commonwealth (Oldenburg Monarchy) 1500–1800

Knut Sprauten og Marthe Glad Munch-Møller:

- Nordiske historikerdager i Tromsø, 11–14. august.

Marianne Wiig:

- Kunnskapsorganisasjonsdagene 2011. HiOA, 28. januar
- Digital fagdag. Kulturrådet 17. februar
- Wikipedia Academy. Radisson Blu Scandinavia 23. mars
- Ytringsfrihet, Wikileaks og bibliotek. HiOA, 15. februar

NLIs ansatte er etterspurte som foredragsholdere, som lærere og som sensorer på universitets- og høgskolenivå, noe som borger for godt faglig nivå. De innehar også verv i ulike faglige fora, deltar på konferanser og kurser for å utvikle seg faglig og har nær kontakt med andre forskere og forskningsmiljøer.

3.4 Verv i faglige fora

Ola Alsvik er ansattes representant i NLIs styre og varamedlem i Kjeldeskriftkommisjonen v/Riksarkivet.

Hans Hosar er varamedlem i styret for Landslaget for lokalhistorie og i Heimens redaksjonsråd.

Hans Hosar og **Marianne Wiig** er NLIs representanter i prosjektet ”Nasjonale karttjenester over historisk-administrative grenser”.

Hans Hosar er representant i prosjektgruppa for Historisk befolkningsregister (HBR), og **Marianne Wiig** i arbeidsgruppa for HBR-wikien, som er en del av samme prosjektet.

Knut Sprauten er varamedlem i styret for Oslo Museum og oppnevnt som NLIs representant i styret for Strangers kulturfond og leder fondets virksomhet. Han er historisk konsulent for Postens frimerketjeneste og medlem av redaksjonen for *Byminner*, er styremedlem i Landslaget for lokalhistorie (LLH), medlem i

styringsgruppa for prosjektet Historisk befolkningsregister (HBR), medlem i styringsgruppa for prosjektet Kulturperspektiv på møtet mellom embetsmenn og bønder (Høgskulen i Volda) og leder for ett av delprosjektene. Han er sensor i historie ved Universitetet i Oslo, Høgskolen i Telemark og Vestfold.

3.5. Drift av instituttet

3.5.1. Bibliotek og rettleidningsmaterieil

NLI har et funksjonelt instituttbibliotek og distribuerer rettleidningsmaterieil. Tilveksten i 2011 var 376 bind (306 i 2010, 291 i 2009, 416 i 2008, 513 i 2007 og 496 i 2006). Det meste er lokalhistorisk litteratur som instituttet har mottatt som gaver, men mye er også kjøpt inn. Siri Iversen har katalogisert og merket publikasjonene, og hun har sendt lister over nye bøker og tidsskrifter til alle NLI-ansatte. Totalt inneholder instituttbiblioteket ved årets utløp 20 147 bind.

Iversen har hatt kontroll med lagerbeholdningen av publikasjonene til NLI og ansvar for bibliotekstatistikk, fjernlån og oppdateringer i Statskalenderen (utgår i 2012). Dessuten har hun veiledet dem som besøker biblioteket og NLI, bidratt på Lokalhistoriewikien og svart på forespørslar pr. telefon og e-post. Hun har knyttet kontakt med andre små fagbibliotek. I 2011 har hun slutført et stort bibliografisk arbeid som har ført til at alle kommuner, regioner og fylker har fått egne lokalbibliografier på Lokalhistoriewikien (se s. 15).

3.5.2. Administrasjon

Siden 1. september 2004 har NLI hatt Senter for statlig økonomistyring (SSØ – seinere kalt DFØ) Tromsø, avdeling Vadsø som regnskapsentral med fullservicemodell. NLI's kontaktperson har vært Siri Iversen. Hun har registrert inngående fakturaer og innbetalinger og vært ansvarlig for bruken av lønssystemet SAP.

Kontroll av lønn, skatt, fagforeningskontingenter, kontoutskrifter og godkjenning av ut- og innbetalinger i bank har vært en vesentlig del av Siri Iversens oppgaver. Dessuten har hun ansvar for sentralbord, arkivering, journalføring, tilvekstføring av ny litteratur, innkjøp av kontorrekvisita og oppfølging av vedlikehold av kontormaskiner. Hun har også hatt mange praktiske oppgaver knyttet til NLI's seminarer, og har representert instituttet i brukerforumet for kantina og for "Halvbroren".

Siri Iversen har deltatt i et arkivforum som ble opprettet i 2010 for KUDs underliggende etater. Knut Sprauten har deltatt i et personalforum for institusjoner under KUD. Dette forumet arrangerer møter der det drøftes saker av relevans for personaladministrasjon, og er nyttig fordi deltakerne kan utveksle erfaring og gi råd til andre.

3.5.2.1 Avtale mellom norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB) og NLI

I slutten av juni 2008 gav KUD samtykke til NLB og NLI fra august av kunne starte opp et samarbeid om regnskapsspørsmål. Denne arbeidsdelingen er ført vidare i etterfølgende år. For å oppnå mer synergieffekt av samlokaliseringen ble NLI og NLB enig om å satse på en felles ordning for it-drift fra og med 2. kvartal 2010 og for tida framover. Denne ordningen har vært meget vellykket for NLI, og har blant

annet ført til oppgradering til Windows 7 på klient- og serversiden og overgang til ”cloud computing”.

Ellers har NLI skaffet seg/gått videre med disse tjenestene:

- Webserverleie gjennom DIS og Nidelven
- Kjøpt konsulent tjenester hos Linpro i samband med wikien
- Utvidet avtalen med Nextgentel, slik at vi nå har garantert feilretting innen 4 timer

3.6. Ny strategiplan for sosial teknologi

Styret har oppfordret NLI til å utarbeide egen strategiplan for hovedområdet *Sosial teknologi* (IKT-strategi). Dette vil bli gjort i løpet av 2012. Vi må også vurdere om vi trenger et permanent fagråd for Lokalhistoriewikien. Vårt arbeid med wikien har etter hvert blitt noe av det viktigste arbeidet NLI gjør. Bruken av denne teknologien har sterk appell til framtidige samarbeidspartnere, både innen de profesjonelle forskingsmiljøene i historie og tilgrensende fag ved universitet og høyskoler og blant andre som er interessert i lokalhistorie. Vi håper at NLI etter hvert kan få tilstrekkelige ressurser til å møte den utfordringen som kommer på dette feltet. Egen stilling for en IKT-strateg står høyest på ønskelista og så rommelig instituttøkonomi at dyktige fagfolk kan settes i arbeid med å fylle wikien med solid innhold.

Konklusjon: Status ved utgangen av 2011

Ved utgangen av 2011 står NLI ved et veiskille. Dette veiskillet har sammenheng med opplevelsen vi har av å stå i spenningen mellom gammelt og nytt paradigme. Det gamle – eller rettere sagt etablerte paradigmet – gir fortsatt mange og viktig arbeidsoppgaver i relasjon til våre tradisjonelle brukere, som kommuner, historielag og forfattere av lokalhistorisk litteratur. Men et nytt paradigme åpner nye muligheter for instituttet.

Vi har stor pågang fra brukere og bidragsytere som ønsker en tettere dialog med instituttet om utformingen av premisene for fremtidens lokalhistoriske kunnskapsfelt. Henvendelsene kommer både gjennom vår satsing på sosiale medier og gjennom instituttets satsinger på mangfolds- og inkluderingstiltak overfor innvandrere. Instituttets medarbeidere har i 2011 vist stor entusiasme og kreativitet når det gjelder å bidra til å skape ”en inkluderende kultursektor”, som det står i KUDs tildelingsbrev for 2012, ”en sektor der alle har like muligheter til opplevelse og kunnskap.”

Medarbeiderne er dessuten motiverte og kompetente til å utvikle ”nye måter å arbeide på for å ivareta hensynet til inkludering og kulturelt mangfold”, som det videre står i tildelingsbrevet. Men hvis instituttet skal make neste og avgjørende trinn i prosessen, det vil si å arbeide for å ”nå fram til nye målgrupper”, å bygge opp langsiktig tillit og samarbeidsformer med grupper som i dag er lite inkludert og integrert i det lokalhistoriske kunnskapsfeltet, så er det nødvendig med en tilførsel av nye midler, og i første omgang midler til å dekke ansettelsen av en IKT-strateg.

Styret har i møte 14. februar hatt en grundig gjennomgang av årsmelding og regnskap for virksomheten ved NLI i 2011. Styret mener årsmeldingen gir et godt og

fyldig bilde av virksomheten organisatorisk, ressursmessig, faglig – og som aktiv aktør i vår samtid. De nye retningene for virksomheten har til fulle vist resultat i løpet av 2011, samtidig som presset på ressursene blir mer krevende. Man har greid å ha en positiv egeninntjening på prosjekt og annen faglig virksomhet, og stilt sin kompetanse til rådighet for tradisjonelle og nye brukere på nye måter. NLI tar bevisste skritt i egen samtid og gir rom for flere samarbeidskonstellasjoner framover. På denne måten tar NLI et klart samfunnsansvar og viser at lokalhistorie har stor betydning for mange i egen samtid.

Oslo 17.02.2012

Torveig Dahl
styreleder

Knut Sprauten
direktør